

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 11. september 2006
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0130
Dok.: JOK40676

PRESSEMEDDELELSE

Strafferetsplejeudvalgets udtalelse om telefonskanning

Ved kommissorium af 30. november 2005 anmodede Justitsministeriet Strafferetsplejeudvalget om at overveje den anbefaling om kommunikationsskanning, som en tværministeriel arbejdsgruppe fremkom med i rapporten "Det danske samfunds indsats og beredskab mod terror" (oktober 2005). Udvalget blev i den forbindelse bl.a. anmodet om at overveje, hvilke betingelser der bør gælde, hvis politiets adgang til at skanne indholdet af telekommunikation inden for et nærmere angivet område reguleres ved lov.

Strafferetsplejeudvalget har nu afgivet sin udtalelse.

Ved telefonskanning forstås i udvalgets udtalelse registrering af mobiltelefoner, der befinder sig i et nærmere afgrænset område, samt aflytning af samtaler, der føres over disse telefoner, med henblik på identifikation af mistænkte.

Telefonskanning kan bl.a. være relevant, hvis Politiets Efterretningstjeneste bliver bekendt med oplysninger, der skaber mistanke om, at der på et bestemt sted og inden for et nærmere angivet tidspunkt vil blive begået en terrorhandling, uden at der foreligger oplysninger om identiteten på de mulige gerningsmænd.

Formålet med telefonskanning vil i et sådant tilfælde være at få identificeret den eller de mobiltelefoner, som personer med tilknytning til en planlagt terrorhandling anvender, for herigennem at få identificeret de pågældende personer med henblik på at afværge terrorhandlingen.

Justitsminister **Lene Espersen** siger:

”Strafferetsplejeudvalget har i sin udtalelse anført en række forhold, der bør indgå i de politiske overvejelser om, hvorvidt der bør indføres lovgivning om adgang for politiet til i forbindelse med mistanke om et nært forestående terrorangreb at skanne indholdet af mobiltelefonkommunikation inden for et nærmere afgrænset område.

For mig er det afgørende, at vores myndigheder til stadighed har de nødvendige og tilstrækkelige redskaber til brug for indsatsen mod terrorisme. Jeg vil derfor se positivt på muligheden for at indføre regler i lovgivningen, der i overensstemmelse med Strafferetsplejeudvalgets lovudkast giver politiet adgang til i helt særlige tilfælde at foretage telefonskanning.

Strafferetsplejeudvalgets udtalelse vil nu blive sendt i høring, og jeg ser i den forbindelse frem til en grundig debat. Når høringssvarene foreligger, vil regeringen tage stilling til, om der bør indføres lovgivning om adgang for politiet til at foretage telefonskanning.”

Til redaktionen:

1. En tværministeriel arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for Statsministeriet (formand), Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet, Justitsministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Politiets Efterretningstjeneste (PET) og Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) afgav i oktober 2005 rapporten ”Det danske samfunds indsats og beredskab mod terror”.

Rapporten indeholder 49 anbefalinger, som efter arbejdsgruppens opfattelse vil kunne bidrage til at styrke det danske samfunds beredskab og indsats mod terrorhandlinger, herunder en anbefaling om kommunikationsskanning (anbefaling nr. 29).

Som opfølgning på den tværministerielle arbejdsgruppes rapport fremlagde regeringen i november 2005 en handlingsplan for terrorbekæmpelse. Om anbefaling nr. 29 er i handlingsplanen bl.a. anført, at Justitsministeriet vil anmode Strafferetsplejeudvalget om en udtalelse, hvorefter regeringen vil tage politisk stilling.

I overensstemmelse hermed anmodede Justitsministeriet ved kommissorium af 30. november 2005 Strafferetsplejeudvalget om at overveje den tværministerielle arbejdsgruppes anbefaling om kommunikationsskanning. Udvalget blev i den forbindelse bl.a. anmodet om at overveje, hvilke betingelser der bør gælde, hvis politiets adgang til at skanne indholdet af telekommunikation inden for et nærmere angivet område reguleres ved lov.

2. Af Strafferetsplejeudvalgets udtalelse fremgår det bl.a., at telefonskanning efter udvalgets opfattelse udgør et særlig alvorligt indgreb i meddelelshemmeligheden, idet indgrebet i meget

vidt omfang også vil kunne omfatte kommunikation blandt personer, som ikke er eller vil kunne mistænkes for kriminalitet.

Bl.a. af den grund finder udvalget, at afvejningen af, om der bør indføres lovgivning om adgang til at foretage telefonskanning, må anses for et i høj grad politisk spørgsmål. Dette spørgsmål har udvalget ikke ment at burde tage stilling til. Udvalget har derfor begrænset sig til dels at anføre nogle forhold, som bør tages i betragtning ved en videre politisk vurdering, dels at formulere regler, som kan anvendes, såfremt der er et politisk ønske om at gennemføre en lovgivning om adgang til at foretage telefonskanning.

Om de forhold, der efter udvalgets opfattelse bør indgå i den videre politiske vurdering af, om telefonskanning skal indføres som lovreguleret indgreb, har udvalget bl.a. anført følgende:

- På *den ene side* er tale om et indgreb, som – i sammenligning med andre straffeprocessuelle tvangsindgreb – i særlig grad kan ramme også personer, der er uden tilknytning til den lovovertrædelse, som efterforskes. Dette forhold taler for, at der skal foreligge tungtvejende grunde til ved lov at indføre en regel, der muliggør anvendelsen af et sådant indgreb.
- På *den anden side* er der tale om et at indgreb, der – trods sin indgribende karakter – ikke er væsensforskelligt fra de i praksis allerede anvendte indgreb i meddelelseshemmeligheden, der består i aflytning af en kort- eller mønttelefon el.lign., for så vidt som der også her på tilsvarende måde sker aflytning af personer uden tilknytning til den lovovertrædelse, som efterforskes.
- De aflytninger, som udgør en del af indgrebet, må antages at blive af ganske kort varighed.
- De almindelige nødretsregler må føre til, at der allerede efter gældende ret er mulighed for at gennemføre telefonskanning bl.a. i tilfælde, der ligner eller ligger tæt op ad de situationer, hvor indgrebet efter anbefalingen fra den tværministerielle arbejdsgruppe skal kunne anvendes (dvs. nært forestående terroraktioner/igangværende forberedelseshandlinger med henblik på at begå en terroraktion). Indførelse af regler om telefonskanning i retsplejeloven vil føre til større klarhed om, i hvilke tilfælde anvendelse af et sådant indgreb kan ske.

- I Norge gælder allerede lovregler, der giver mulighed for kommunikationsskanning, herunder telefonskanning, under betingelser, der i øvrigt svarer til eller er mindre strenge end dem, som Strafferetsplejeudvalget har opstillet i sit lovudkast.

3. Strafferetsplejeudvalgets udtalelse indeholder endvidere udvalgets overvejelser om, hvilke betingelser der i givet fald bør gælde for et indgreb i form af telefonskanning, samt udvalgets lovudkast.

Lovudkastet indeholder en ny bestemmelse i retsplejelovens § 791 d, hvorefter politiet efter de i §§ 791 e-791 g opstillede regler skal kunne foretage telefonskanning.

Efter udkastets § 791 d skal der ved telefonskanning forstås registrering af mobiltelefoner, der befinder sig i et begrænset område, samt aflytning af samtaler, der føres over disse telefoner, med henblik på identifikation af mistænkte.

Betingelserne for indgrebets foretagelse bygger grundlæggende på reglerne om telefonaflytning. Betingelserne er imidlertid strengere, idet telefonskanning i højere grad end en sædvanlig telefonaflytning, der kun kan foretages med hensyn til telefoner, der antages at blive anvendt til at give meddelelser til eller fra en mistænkt, vil omfatte personer uden tilknytning til den lovovertrædelse, som efterforskes.

Efter udkastets § 791 e, stk. 1, kan telefonskanning foretages, hvis (1) der er bestemte grunde til at antage, at der over mobiltelefoner i området gives meddelelse til eller fra en person, som vil kunne mistænkes, (2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, (3) efterforskningen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13, (4) mistanken vedrører en forbrydelse, som kan medføre fare for menneskers liv eller helbred, og (5) forbrydelsens fuldbyrdelse må anses for nært forestående. Det er efter bestemmelsens stk. 2 endvidere et krav, at indgrebet efter dets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som indgrebet rammer, ikke vil være et uforholdsmæssigt indgreb.

Udkastets § 791 e, stk. 3-5, indeholder regler om kompetencen til at træffe afgørelse om telefonskanning, retskendelsens form og indhold m.v. I den foreslåede bestemmelse § 791 e, stk. 6, er indeholdt regler om advokatbeskikkelse og destruktion af det ved indgrebet tilvejebragte materiale.

Udkastet indeholder herudover forslag til en underrettningsregel (§ 791 f) og en regel om såkaldte tilfældighedsfund (§ 791 g).

4. Ét af udvalgets medlemmer (Eva Smith) har ikke deltaget i udvalgets overvejelser om de betingelser, der bør gælde for et indgreb i form af telefonskanning, ligesom hun ikke har deltaget i udarbejdelsen af udvalgets lovudkast. Om baggrunden herfor har medlemmet bl.a. anført, at der efter medlemmets opfattelse ikke foreligger oplysninger om behovet for dette indgreb, hvorfor dette medlem ikke finder det muligt at foretage en afvejning af på den ene side hensynet til efterforskningen og på den anden side hensynet til den enkelte borgers retssikkerhed.

[Link til Strafferetsplejeudvalgets udtalelse om telefonskanning](#)